سیره نبوی؛ چراغ راه وحدت امت اسلامی و گفت‌وگوی تمدن‌ها

ماموستا فایق رستمی، بر ضرورت تبیین سیره نبوی به عنوان میراث مشترک امت اسلامی تأکید کرد و پیامبر رحمت(ص) را تجسم عینی وحدت و مدارا خواند و تأکید کرد: پیامبر اکرم(ص) با اخلاق وحدت‌بخش و رویکرد تقریبی خود، پیام آور امت واحده و الگویی برای جهانیان است، سیره نبوی، میراثی فرامذهبی و راهکاری برای عبور جهان اسلام از چالش‌های کنونی است.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، در عصری که جهان اسلام با چالش‌های متعدد داخلی و خارجی روبرو است، بازخوانی سیره نبوی به عنوان محوری برای تقریب مذاهب و هم‌زیستی مسالمت‌آمیز، ضرورتی انکارناپذیر است. پیامبر رحمت، حضرت محمد(ص)، نه تنها به عنوان پیامبر مسلمانان، بلکه به عنوان نماد گفت‌وگو، مدارا و وحدت در میان تمام ادیان و مذاهب شناخته می‌شود.

در این راستا، خبرگزاری تقریب با ماموستا فایق رستمی، امام جمعه سنندج و نماینده مردم کردستان در مجلس خبرگان رهبری، و عضو شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، به گفت‌وگو نشسته است تا از منظر علمی و دینی، ابعاد مختلف سیره نبوی را به عنوان میراث مشترک امت اسلامی و الگویی برای جهان

معاصر بررسی کند.

این مصاحبه، با تمرکز بر محورهای کلیدی چون تقریب، اخلاق وحدت، و جهانی بودن پیامبر(ص)، درصدد است تا گامی در جهت تحکیم وحدت اسلامی و ترویج فرهنگ گفت‌وگو بردارد.

حضرت عالی به عنوان یکی از علمای برجسته اهل سنت و نماینده مردم کردستان در مجلس خبرگان، چگونه سیره پیامبر اکرم(ص) را به عنوان «پیامبر گفت‌وگو و هم‌زیستی» تحلیل می‌کنید؟

ماموستا رستمی: بسم الله الرحمن الرحیم. پیامبر اکرم(ص) در دوران رسالت خویش، همواره بر گفت‌وگو و تعامل سازنده با تمام گروه‌ها تأکید داشتند. ایشان در برخورد با مشرکان، اهل کتاب و حتی مخالفان، از روش‌های مسالمت‌آمیز و عقلانی بهره می‌بردند. مثلاً در پیمان مدینه، که نمونه‌ای بی‌نظیر از هم‌زیستی مسالمت‌آمیز بین مسلمانان، یهودیان و دیگر گروه‌هاست، اصل گفت‌وگو و تعامل برابر را پایه‌گذاری کردند. این رویکرد، نشان می‌دهد که اسلام دین خشونت نیست، بلکه دین رحمت و گفت‌وگوست.

«پیامبر رحمت» به عنوان میراث مشترک امت اسلامی، چگونه می‌تواند نقش محوری در تقریب مذاهب ایفا کند؟

ماموستا رستمی: رحمت پیامبر(ص) محدود به زمان یا مکان خاصی نیست. ایشان در قرآن کریم به عنوان «رحمه للعالمین» معرفی شده‌اند. این رحمت جهانی، می‌تواند محور وحدت امت اسلامی قرار گیرد. تمام مذاهب اسلامی، به رغم اختلافات فقهی یا کلامی، به پیامبر رحمت عشق می‌ورزند و سیره ایشان را سرمشق خود می‌دانند. اگر این مشترکات را در مرکز توجه قرار دهیم، بسیاری از اختلافات کنونی کمرنگ خواهد شد.

تقریب در سیره نبوی چگونه تبلور یافته است؟ آیا نمونه‌های مشخصی از تقریب در رفتار پیامبر(ص) وجود دارد؟

ماموستا رستمی: بله، نمونه‌های متعددی در سیره نبوی وجود دارد. پیامبر(ص) در برخورد با اصحاب مختلف، که گاه نظرات متفاوتی داشتند، همواره به وحدت و همدلی تأکید می‌کردند. مثلاً در ماجرای ساخت مسجد قبا، که محل اختلاف بین دو قبیله بود، پیامبر(ص) شخصاً ورود کردند و با تدبیر، وحدت را برقرار ساختند. همچنین، ایشان در نامه‌های خود به پادشاهان ایران، روم و حبشه، با ادبیاتی

محترمانه و مبتنی بر مشترکات، آنان را به اسلام دعوت کردند. این رفتار، تقریب را در عمل نشان می‌دهد.

اخلاق وحدت‌بخش پیامبر(ص) چگونه می‌تواند الگویی برای امت اسلامی در عصر حاضر باشد؟

ماموستا رستمی: اخلاق پیامبر(ص) بر پایه صداقت، امانتداری و عدالت استوار بود. ایشان حتی با دشمنان نیز با انصاف رفتار می‌کردند. این ویژگی‌ها، به ویژه در عصر حاضر که جهان اسلام با تفرقه‌افکنی دشمنان روبروست، می‌تواند الگویی عملی برای وحدت باشد. اگر مسلمانان به جای تأکید بر اختلافات، بر اخلاق مشترک نبوی تمرکز کنند، دشمن نخواهد توانست در صفوف آنان تفرقه ایجاد کند.

آیا می‌توان پیامبر(ص) را به عنوان «پیامبر امت واحده» معرفی کرد؟ این مفهوم چگونه در سیره ایشان متجلی شده است؟

قطعاً همین طور است. پیامبر(ص) امت اسلامی را به عنوان یک امت واحده معرفی کردند. قرآن کریم می‌فرماید: «إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً». ایشان در عمل نیز با ایجاد پیمان‌های اخوت بین مهاجرین و انصار، وحدت امت را تحقق بخشیدند. امروز نیز اگر به این اصل نبوی عمل کنیم، می‌توانیم در برابر تهدیدات جهانی، امت واحده اسلامی را تشکیل دهیم.

جهانی بودن پیامبر(ص) و ارتباط ایشان با همه ادیان و مذاهب چگونه قابل تبیین است؟

پیامبر(ص) نه تنها برای یک قوم یا منطقه، بلکه برای تمام بشریت مبعوث شدند. ایشان در برخورد با اهل کتاب، بر مشترکات دینی تأکید می‌کردند و آنان را به «کلمه سواء» دعوت می‌نمودند. این نگاه جهانی، باعث شد که اسلام به سرعت در سراسر جهان گسترش یابد. امروز نیز پیام جهانی پیامبر(ص) می‌تواند پلی برای ارتباط با پیروان دیگر ادیان باشد.

سخن پایانی:

ماموستا فایق رستمی در پایان این مصاحبه تأکید کرد: امت اسلامی باید با بازگشت به سیره نبوی، وحدت و هم‌زیستی مسالمت‌آمیز را در اولویت قرار دهد. پیامبر رحمت(ص) برای همه ما الگویی جاودانه است که می‌تواند راهگشای مشکلات کنونی جهان اسلام باشد.